

DZIEJE

PL ISSN 0419-8824

INDEKS 355682

NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

2-2013

**POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII**

DZIEJE NAJNOWSZE

**Rocznik XLV
2013
2**

WARSZAWA 2013

„Dzieje Najnowsze”
Założone w 1969 r. przez Tadeusza Jędruszczyka,
Czesława Madajczyka i Witolda Stankiewicza

Wydanie publikacji dofinansowane przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
(Umowa nr 548/P–DUNdem/2013)

KOMITET REDAKCYJNY

Idesbald Goddeeris, Krzysztof Kawalec, Marek Kornat, Piotr Madajczyk,
Wojciech Materski, Jan Molenda, Władimir Niewieżyn, Andrzej Nowak, Wojciech Rojek,
Dušan Šeges, Andrzej Suchcitz, Ryszard Sudziński, Włodzimierz Suleja,
Małgorzata Willaume, Michihiro Yasui, Elżbieta Znamierowska–Rakk

REDAKCJA

Andrzej Chojnowski, Małgorzata Gmurczyk–Wrońska (sekretarz),
Marek K. Kamiński, Andrzej Koryn, Rafał Stobiecki, Jacek Tebinka,
Tadeusz Wolsza (redaktor naczelny)

TŁUMACZ

Aleksandra Rodzińska–Chojnowska

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
00–272 Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 22 831–02–61

ISSN 0419–8824

© Instytut Historii PAN & Wydawnictwo DiG, 2013

Wydawnictwo DiG Sp.j.
PL 01–524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4
tel./fax (+4822) 839–08–38
e–mail: biuro@dig.pl <http://www.dig.pl>

Druk cyfrowy: FABRYKA DRUKU w Warszawie

Spis treści

Od Redakcji	3
STUDIA I ARTYKUŁY	
<i>Historia najnowsza w krakowskim ośrodku naukowym w minionej dekadzie —</i> Piotr Mikietyński, Artur Patek, Marek Herma, Jan Rydel, Rafał Wordliczek, Anna Siwik, Filip Musiał	5
Jan Jacek Bruski — <i>Mykoła Czebotariw i placówka „Hetman”. Z dziejów ukraińskich</i> <i>służb specjalnych na emigracji</i>	53
Anna Zapalec — <i>Obywatele polscy deportowani na teren Syberii Zachodniej</i> <i>i Wschodniej w latach 1940–1941: główne skupiska i charakterystyczne problemy</i> <i>życia codziennego</i>	67
Jakub Polit — <i>Próba zamordowania Chiang Kai-sheka? Przyczynek do działań</i> <i>administracji Franklina Delano Roosevelta</i>	81
Wojciech Rojek — <i>Brytyjskie stanowisko w trakcie rokowań o sojusz z Francją</i> <i>1944–1947</i>	101
Joanna Janus — <i>Wielka Brytania wobec sowieckich prób wykorzystania kwestii</i> <i>ormiańskiej przeciwko Turcji w latach 1945–1946</i>	127
Czesław Brzoza — <i>Jeńcy polscy w zachodnich strefach okupacyjnych w Niemczech</i> <i>po II wojnie światowej (1945–1947)</i>	141
Paweł Jacek Michniak — <i>Kilka uwag nad problematyką Górnego Spiszu i Górnej</i> <i>Orawy w latach 1945–1947</i>	175
Andrzej Kastory — <i>Państwa NATO wobec wydarzeń w Czechosłowacji w 1968 r.</i>	187
Robert Gajda — <i>Marzec 1968 z praskiej perspektywy. Stosunki polsko- czechosłowackie na tle wydarzeń marcowych</i>	205
Sebastian Drabik — <i>Baza archiwalna do badania dziejów PZPR na przykładzie</i> <i>Krakowa</i>	217
Anna Sobór-Świdarska — <i>Franciszek Szlachcic (1920–1990) — przyczynek</i> <i>do biografii „supergliny”</i>	231
Cecylia Kuta — <i>Tajny współpracownik „Kwaśniewski”/„Lotos”/„Biecki” — studium</i> <i>przypadku</i>	251

AUTOREFERATY

Wojciech Frazik — <i>Wacław Felczak (1916–1993). Biografia polityczna</i>	261
Włodzimierz Mikulicz — <i>Royal Air Force Bomber Command w nalotach na Niemcy. Grudzień 1939–sierpień 1943</i>	265
Monika Komaniecka — <i>„Technika operacyjna” służby bezpieczeństwa w województwie krakowskim w latach 1945–1989</i>	275

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Jacek Chrobaczyński — <i>Środki masowego zakłamania. Gadzinówki w czasie stanu wojennego, pod red. Sebastiana Ligarskiego. Kilka uwag na marginesie lektury</i>	279
---	-----

* * *

Gerhard Beiser, Katarzyna Stokłosa, <i>Europa dyktatur. Nowa historia XX wieku</i> — Andrzej Essen	283
François-Emmanuel Brezet, <i>Karl Dönitz. Ostatni Führer</i> — Roman Kochnowski	293
Paweł Sowiński, <i>Zakazana książka. Uczestnicy drugiego obiegu 1977–1989</i> — Paweł Wierzbicki	296
<i>Chiny w XXI wieku. Perspektywy rozwoju</i> , red. Waldemar J. Dziak, Krzysztof Gawlikowski, Małgorzata Ławacz — Jakub Polit	299

Wśród naszych Autorów m.in.:

Dr hab. Jan Jacek Bruski — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. Czesław Brzoza — w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. zw. dr hab. Jacek Chrobaczyński — w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr Sebastian Drabik — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Oddział w Krakowie

Dr hab. Andrzej Essen — prof. nadzwyczajny w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr Wojciech Frazik — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Oddział w Krakowie

Mgr Robert Gajda — doktorant w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr hab. Marek Herma — prof. nadzwyczajny Instytutu Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr Joanna Janus — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Prof. dr hab. Andrzej Kastory — w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr hab. Roman Kochnowski — prof. nadzwyczajny w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr Monika Komaniecka — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Oddział w Krakowie

Dr Cecylia Kuta — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Oddział w Krakowie

Dr hab. Piotr Mikietyński — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Dr hab. Filip Musiał — pracownik naukowy Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Oddział w Krakowie

Dr hab. Artur Patek — prof. nadzwyczajny w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Dr hab. Jakub Polit — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Prof. dr hab. Wojciech Rojek — w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Dr Jan Rydel — adiunkt w Instytucie Politologii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Dr hab. Anna Siwik — prof. nadzwyczajny w Katedrze Politologii i Historii Najnowszej Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie

Dr Anna Sobór-Świdarska — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Dr Paweł Wierzbicki — współpracownik Fundacji Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego w Krakowie

Dr Rafał Wordliczek — adiunkt w Instytucie Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie

Dr Anna Zapalec — adiunkt w Instytucie Historii Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Informacja dla autorów „Dziejów Najnowszych”

Redakcja zwraca się do wszystkich autorów o stosowanie następujących rygorów, dotyczących formy tekstów nadsyłanych do druku w naszym piśmie:

1. Wszystkie teksty należy składać na dyskietkach w formacie PC lub MAC oraz w dwu egzemplarzach, przepisanych według obowiązujących norm: na stronie po 30 wierszy po ok. 60 znaków, z marginesem z lewej strony szerokości 4–5 cm. Poprawki i uzupełnienia powinny być ograniczone do minimum i nie mogą przekraczać trzech na jednej stronie; nie stosujemy żadnych podkreśleń.

2. Układ pierwszej strony artykułu i artykułu recenzyjnego (tj. obszerniejszej, polemicznej recenzji) powinien wyglądać następująco: z lewej strony u góry imię i nazwisko autora oraz dokładny adres, poniżej tytuł na środku strony (na osi). Wszystkie te elementy należy pisać pismem tekstowym, nie zaś samymi wielkimi literami.

3. W recenzji ponad tekstem należy umieścić kolejno: imię (w formie rozwiniętej) i nazwisko autora recenzowanej pracy, jej tytuł i ewentualnie podtytuł (według strony tytułowej); jeśli recenzja dotyczy pracy zbiorowej, wówczas po tytule należy podać imię i nazwisko redaktora; następnie — w przypadku pracy wielotomowej — liczbę tomów lub części (np. t. I–II) cyframi rzymskimi i dalej: miejsce i rok wydania, nazwę wydawcy, na ostatnim miejscu liczbę stron. Imię i nazwisko autora recenzji — na końcu tekstu z prawej strony (oraz dokładny adres).

4. Teksty do działu „Życie naukowe” zawierają tytuł (na osi); podpis autora jak w recenzji.

5. Wspomnienia pośmiertne: w tytule imię i nazwisko osoby, której tekst dotyczy, pod nim w nawiasach dokładne daty życia; podpis autora jak w recenzji.

6. Przypisy następują w maszynopisie po tekście zasadniczym, od nowej strony. Numery przypisów należy umieszczać we frakcji górnej, bez nawiasów lub kropek, w wierszu z wcięciem akapitowym. Odnośniki do przypisów w tekście są umieszczane przed kropką kończącą zdanie (z wyjątkiem, gdy kończy je skrót: w. — wiek lub r. — rok) albo przed przecinkiem wewnątrz zdania (z wyjątkiem, gdy muszą być umieszczone między słowami, których nie oddziela przecinek).

7. W tekstach zasadniczych przyjmujemy ogólnie przyjęte skróty (np. itp., m.in., rkps, mps, t., z., etc.), a także z reguły: r. (rok) i w. (wiek), inne w miarę potrzeby. Nazwy miesięcy podajemy cyfrą rzymską wówczas, gdy występują wraz z dniem i rokiem (bez oddzielających je kropek), w innych przypadkach w ich brzmieniu słownym (16 V 1935 r.; 16 maja; w maju 1935 r.).

8. W przypisach stosujemy skróty jak w punkcie 7., dopuszczalne są także inne skróty, przyjęte w historycznych opracowaniach specjalistycznych, jednak z wyjaśnieniem znaczenia w pierwszym przypadku ich zastosowania. Tytuły czasopism i serii wydawniczych piszemy w cudzysłowie; po tytule publikacji zamieszczonej w opracowaniu zbiorowym piszemy po przecinku — w: (bez nawiasów prostokątnych). Tomy i roczniki periodyków i innych publikacji podajemy cyframi rzymskimi; zeszyty, numery i części — arabskimi.

9. Wszystkie nadesłane do redakcji teksty odbiegające swoją zewnętrzną formą od powyższych zasad będą zwracane autorom do właściwego przygotowania i ponownego przepisania.

10. Redakcja prosi o dołączenie do artykułów streszczeń o objętości 1 strony maszynopisu na tej samej dyskietce co artykuł.

Warunki prenumeraty

Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są co kwartał. Cena prenumeraty krajowej wynosi: na **2013 r. — 21 zł** (w tym 5% VAT).

Cena prenumeraty ze zleceniem dostawy za granicę jest powiększona o rzeczywisty koszt wysyłki.

Prenumerata realizowana przez RUCH S.A.:

Zamówienia na prenumeratę w wersji papierowej i na e-wydania można składać bezpośrednio na stronie www.prenumerata.ruch.com.pl <<http://www.prenumerata.ruch.com.pl/>>

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: prenumerata@ruch.com.pl lub kontaktując się z **Telefonicznym Biurem Obsługi Klienta** pod numerem: **801 800 803** lub **22 717 59 59** — czynne w godzinach 7.00–18.00.

Koszt połączenia wg taryfy operatora.

Wpłaty w PLN na konto w banku PEKAO S.A. IV O/Warszawa, No. 68 1240 1053 1111 0000 0443 0494 lub w kasie Zespołu.

Dokonując wpłaty za prenumeratę w banku czy też w Urzędzie Pocztowym należy podać: nazwę naszej firmy, nazwę banku, numer konta, czytelny pełny adres odbiorcy za granicą, okres prenumeraty, rodzaj wysyłki (p-tą priorytetową czy ekonomiczną) oraz zamawiany tytuł.

Warunkiem rozpoczęcia wysyłki prenumeraty, jest dokonanie wpłaty na nasze konto.

Prenumerata opłacana w dewizach przez odbiorcę z zagranicy: przelewem na nasze konto w banku, SWIFT banku: PKOPPLPWXXX

w USD PEKAO S.A. IV O/Wwa IBAN PL 54 1240 1053 1787 0000 0443 0508

w EUR PEKAO S.A. IV O/Wwa IBAN PL 46 1240 1053 1978 0000 0443 0511

po dokonaniu przelewu prosimy o przesłanie kserokopii polecenia przelewu z podaniem adresu i tytułu pod nr faxu (+4822) 532 87 31.

Informujemy, że klienci płacący z zagranicy mogą też dokonać wpłaty na prenumeratę kartami kredytowymi VISA, MASTERCARD i AMERICAN EXPRESS w internecie <http://www.ruch.pol.pl>

Dostawa odbywa się pocztą zwykłą w ramach opłaconej prenumeraty, z wyjątkiem zlecenia dostawy pocztą lotniczą, której koszt w pełni pokrywa zleceniodawca.

Terminy przyjmowania wpłat na prenumeratę krajową i zagraniczną:

do 5 XII — na I kw. r. następnego

do 5 VI — na III kw. r. bieżącego

do 5 III — na II kw. r. bieżącego

do 5 IX — na IV kw. r. bieżącego

Bieżące numery oraz wszystkie dostępne od 1999 r. można również kupić lub zamówić w Wydawnictwie DiG:

01-524 Warszawa, al. Wojska Polskiego 4

tel./fax (+4822) 839 08 38

e-mail: dig@dig.pl; <http://www.dig.pl>

Na terenie kraju wpłat można dokonywać także w oddziałach terenowych firmy KOLPORTER S.A., właściwych dla miejsca zamieszkania lub siedziby prenumeratora.

Szczególne informacje — bezpłatna infolinia 0 801 205 555

lub na stronie internetowej <http://www.kolporter.com.pl>

Subscription orders for all the magazines published in Poland available through the local press distributors or directly through the Foreign Trade Enterprise.

CHZ Ars Polona S.A.

03-933 Warszawa, ul. Obrońców 25, Poland

<http://www.arspolona.com.pl>

tel./fax (+4822) 509 86 09

cena 21,00 zł (w tym 5% VAT)
Nakład 500 egz.

